

RAAD WELZIJN OUDEREN HEEZE-LEENDE-STERKSEL

WERKCOMMISSIE IMPLEMENTATIE SENIORENBELIJDSPAN (WIS)

SECRETARIAAT: Eksterlaan 4, 5595 BC Leende, e-mail wis@rwoheeze-leende.nl

Overzicht van problemen behorende bij het Seniorenbeleidsplan Gemeente Heeze-Leende : 49 PuntenPlan

Herziene uitgave april 2008: Leeswijzer

In deze uitgave zijn de problemen per categorie gebundeld zodat het zoeken in de lijst wordt vereenvoudigd. Dubblures konden zo gemakkelijker worden voorkomen en verwante onderwerpen bij elkaar geplaatst.. Als problemen in meer dan een categorie konden worden ondergebracht is in dat geval gezocht naar de beste combinatie.

De bevindingen van de WIS werk- en projectgroepen, opgedaan tot en met maart 2008, zijn verwerkt. Deze bevindingen hebben niet alleen geleid tot correcties in probleemstelling of gesuggereerde oplossing, maar ook tot het signaleren van nieuwe problemen en in enkele gevallen tot het irrelevant verklaren van problemen..

De oude nummering is verlaten. In een conversietabel, zie bijlage, is zowel de overgang van oud naar nieuw als van nieuw naar oud gegeven.

Hoewel het door de rubricering wat moeilijker te zien is dat het om 49 punten gaat, geven we er om "historische" redenen de voorkeur aan de oude naam van dit document: "49 PuntenPlan" te handhaven. In de praktijk zal het aantal problemen door aanwas en afronding rond de 49 blijven liggen.

In kolom 1 zijn die punten **vet** gedrukt, die een hoge prioriteit hebben gekregen . In de laatste kolom is aangegeven met welk WMO prestatieveld het betrokken probleem een relatie heeft.

In de voorlaatste kolom is *cursief* de stand van zaken resp het commentaar van de gemeente vermeld.

De problemen zijn in de volgende categorieën ondergebracht:

- A Algemeen Overheid
- B Algemeen anderen
- C Wonen
- D Zorg en Welzijn
- E Informatie
- F Senioren zelf

Algemeen Overheid A						
	probleem	doel	wat te doen	uitvoerder	toelichting en stand van zaken	WM O
A 1	De gegevens van de doelgroep senioren zijn niet beschikbaar of bereikbaar.	Gegevens beschikbaar hebben om <ul style="list-style-type: none"> • specifieke vragen tav de doelgroep senioren te kunnen beantwoorden. • De groep te kunnen adresseren 	In voorkomende gevallen met de leverancier van gegevens ic de gemeente contact opnemen en in overleg gaan	Gemeente	Het gaat hier om statistische gegevens, die beleid t.a.v. wonen of zorg moeten ondersteunen. Het is niet de bedoeling privacygevoelige informatie te verwerven tenzij dat uitdrukkelijk in het belang van de betrokken doelgroep is.	3
A 2	Gebrek aan en onduidelijkheid over visie, beleid en prioriteitstelling van de gemeente.	Toekomstgerichte en realistische beleidsvorming ondersteund door heldere politieke besluitvorming.	Zorg voor een continue en consistente uitvoering van de beleidscyclus, (van planning tot realisatie, evaluatie) op basis van politieke besluitvorming	Gemeente	Een heldere beleidsvisie, ondersteund met prioriteiten en gekoppeld aan transparante meetpunten is een harde voorwaarde voor het uitvoeren van een consistent beleid. Helder maken waaraan een beleidscyclus moet voldoen.	---
A 3	Onbekendheid met mogelijkheden en voorwaarden van subsidies	Kennis van en begrip voor de bestaande subsidieregelingen	Aanstellen subsidioloog	Gemeente	<i>Momenteel wordt door de gemeente gezocht naar een nieuwe invulling van dit beleids-terrein en op welke wijze en in welke omvang subsidietaken bij een medewerker kunnen worden neergelegd.</i> Er zijn vaak meer mogelijkheden voor subsidie of sponsoring dan van/door de gemeente. Iemand, die daarin kan adviseren zou zeer welkom zijn.	---
A 4	Gemeente doet geen of onvoldoende beroep op deskundigheid en ervaring van de doelgroep	Inbreng van specifiek deskundige senioren.	Zet senioren in bij de uitvoering van "hun eigen" projecten	Gemeente / RWO	De gemeente kan veel meer dan tot nu toe werd gedaan een beroep doen op de bestuurlijke en inhoudelijke ervaring van 'vitale senioren' Dit levert een kostenbesparende en gemotiveerde aanvulling op van de benodigde capaciteit. Via de RWO kan de gemeente over een schat aan kennis en ervaring van vele senioren beschikken.	---

A 5	Trottoirs en paden zijn vaak moeilijk begaanbaar.	Optimale bereikbaarheid en toegankelijkheid van openbare gelegenheden en ruimten.	Systematisch en herhaald onderzoek naar toegankelijkheid en begaanbaarheid van bestaande ruimten in alle kernen van de gemeente	Gemeente Gehandicapten- platform	Door belemmeringen in de bereikbaarheid van openbare gelegenheden op te heffen worden slecht ter been zijnde burgers gestimuleerd toch hun eigen zaken te regelen. <i>Bij het realiseren van diensten en voorzieningen wordt uitgegaan van een goede bereikbaarheid. Mocht ervaren worden dat de fysieke of mentale bereikbaarheid niet goed is, dan kan dat worden gemeld aan de gemeente, waarna naar een oplossing wordt gezocht.</i> <i>Door het nalaten van overbodig onderhoud probeert de gemeente zowel kosten als het milieu te sparen. Dat hierdoor ongewenste situaties kunnen ontstaan is duidelijk. Deze problemen kunnen worden gemeld bij de servicetelefoon of centrale balie, waarna de klacht zo snel mogelijk wordt verholpen. De ervaringen met de reacties na melding zijn positief. De WIS heeft onlangs aangegeven dat de terugmelding aan de melder nog voor verbetering vatbaar is. Dit is onder de aandacht gebracht van de afdeling Openbare Werken.</i>	1
A 6	Zorg over de betaalbaarheid van kosten van levensonderhoud en over de kosten voor zorg en welzijn			overheid/ maatschappelijke instellingen	Veel senioren maken zich niet alleen zorgen over de financiering van hun toekomstige zorgbehoefte maar ook over de olopende kosten van levensonderhoud. Zijn er straks nog voldoende middelen om de benodigde zorg te leveren?	1
A 7	Cumulatie van eigen bijdragen in de zorg tast besteedbaar inkomen aan.		afgehandeld		Er zijn strikte regels voor de hoogte van de eigen bijdrage. Wordt om een of andere reden dit maximum bedrag overschreden, dan dient men contact op te nemen met het CAK-Bijzondere zorgkosten	1

A 8	Vervoermogelijkheden nemen af	Goede bereikbaarheid van belangrijke bestemmingen voor ouderen in de hele regio	Buslijnen opnieuw in gebruik nemen; bestaande lijnen niet laten vervallen. buurtbuslijnen optimaliseren hulpdienst voor vrijwilligerstaxi's oprichten uitbreiden mogelijkheden taxibus		Lijn 20 is lang geleden vervallen, nu dreigen ook lijnen 173/176 te worden opgeheven waardoor de kwetsbaren in de gemeente minder mogelijkheden overhouden resp.in een isolement worden gedrongen.	5,6
A 9	De indicatieregels voor de taxibus voor senioren worden als onrechtvaardig gezien	Toelatingsregels voor alle senioren boven de 70 volgens in de regio geldende uniforme condities	versoepeling indicatieregels door met name het verhogen van het drempelbedrag		Een probleem is dat de indicatieregels per gemeente verschillen. In het projectrapport "Vervoer" zijn suggesties ter verbetering gedaan. De Participatieraad is gevraagd aandacht aan dit probleem te schenken. <i>Mensen ouder dan 65 jaar en met een inkomen op minima-niveau kunnen in aanmerking komen voor een ouderenpas. Hiermee kan gebruik gemaakt worden van regiovervoer (taxibus). Dit kan worden aangevraagd bij het Loket maatschappelijke ondersteuning. De Verordening Individuele Verstrekkingen wordt in juni 2008 geëvalueerd en eventueel bijgesteld, nadat hierover advies is uitgebracht door de Participatieraad</i>	5,6
A 10	Er zijn gevoelens van onveiligheid oa door: - niet optimale straatverlichting - overschrijding max. snelheid in 30-km zones - ander hufterig verkeersgedrag	Veiligheidsgevoel vergroten	<ul style="list-style-type: none"> • De wijkagent uitdrukkelijker in beeld brengen. • Handhaven van regels • Blaas project "Buurtpreventie" nieuw leven in. Signaleren en melden van verdachte situaties 	Politie Burgers	Een zich meer nadrukkelijk presenterende wijkagent schrikt onguere types af en laat tegelijk aan de bezorgde burger zien dat hij paraat is. <i>Voor defecten aan de openbare ruimte zie opm. bij A5</i>	---

A11	Verkeersmaatregelen, die hun doel voorbij schieten				Drempels en punaises vormen voor mensen met spier- en gewrichtsaandoeningen vaak onaangename en zelfs pijnlijke barrières. <i>Alleen borden plaatsen om de snelheid te beperken is niet voldoende; er moeten ook snelheidsremmers worden aangebracht. Het aanwezig zijn van snelheidsremmers is voor de politie en vereiste voor handhaving. Bij de keuze van de snelheidsremmers wordt er rekening mee gehouden dat de voordelen zo veel mogelijk opwegen tegen de nadelen.</i>	
Algemeen anderen B						
B 1	Er is onvoldoende afstemming over hun activiteiten tussen maatschappelijke instellingen, die de belangen van senioren behartigen	Goede op de vraag afgestemde producten	Collegiale Samenwerking tussen instellingen Groot draagvlak creëren bij alle betrokken partijen	RWO	Functies worden door elkaar beconcurrerende organisaties aangeboden. Dat mag dan wel markttechnisch verantwoord lijken, maar zal leiden tot eenheidsaanpak en verlaging van de kwaliteit. Ook bij vrijwilligersorganisaties valt een zekere overlap in activiteiten te constateren	---
B 2	Voorzieningen in kernen worden steeds minder in aantal en/of hun service gaat achteruit	Optimale voorzieningen in de kernen om blijvende zelfstandigheid senioren mogelijk te maken en te houden.	stimuleer senioren gebruik te maken van de voorzieningen in de eigen kern	Senioren PR groep	Het behoud van voorzieningen in de kernen is van uiterst groot belang voor de leefbaarheid: winkels, kapper, bank, enz. Het zijn maar enige voorbeelden	1
			voorkom dat voorzieningen als banken, postcentra ed worden opgeheven	banken NS TNT		
B 3	Ondersteuning van diverse aard voor ouderen is niet beschikbaar of onbereikbaar.	Hulp (door vrijwilligers) beschikbaar maken	Organiseren van een klussendienst in elke kern	St. Maarten	St. Maarten heeft zijn werkterrein uitgebreid tot de hele gemeente <i>Het ondersteunen van een klussendienst is speerpunt van het WMO beleidsnota 2008-2011.</i> <i>Verder zijn er plannen voor een project Woonzorgservice in de wijk. Dit houdt in dat vrijwilligers die een Wwb-uitkering hebben diensten gaan verrichten zoals klusjes, bood-</i>	1

					<i>schappen, oppassen en dergelijke, bij mensen die hiervoor een 'dienstencheque' inkopen. De mogelijkheden voor dit project worden nu onderzocht.</i>	
			Het inrichten van een boodschappendienst voor het leveren van bestelde goederen of het ophalen van klanten	Senioren / Vrijwilligersorganisaties Middenstand	De meeste winkelbedrijven kennen wel een bezorgdienst. Nieuw is de wens van senioren zelf hun boodschappen te doen ter versterking van het gevoel nog mee te kunnen doen in de maatschappij	
			postbesteller neemt ook te versturen post mee	TNT		
			Het instellen van een helpdesk voor pc - problemen		Veel senioren hebben wel een PC maar raken bij problemen al gauw het spoor bijster. Leende heeft in Leenderhof al een dergelijke desk. Heeze heeft bij de KBO al de fysieke mogelijkheden. In Sterksel ??	
			Het oprichten van wijkhulp-groepen voor tijdelijke mantelzorg	Buurtverenigingen	Kinderen, familie wonen vaak niet in de directe omgeving. In nood kan men snel via de wijkhulpgroepen iemand in de buurt bereiken. <i>In de prioriteitenlijst wordt gesproken over wijkhulpgroepen voor tijdelijke mantelzorg, te initiëren vanuit de buurtverenigingen. We hebben nu het Steunpunt Mantelzorg, dat kan zorgen voor tijdelijke vervanging van de mantelzorg De buurtverenigingen kunnen – bijvoorbeeld in het kader van het project Burgers aanzet- aanvullend hierop een wijkhulpgroep samenstellen Er zij plannen voor een project Woonzorg-service in de wijk. Vrijwilligers met een Wwb uitkering kunnen klusjes gaan verrichten bij mensen die daarvoor een dienstencheque inkopen. Mogelijkheden worden onderzocht</i>	
B 4	Senioren nemen te weinig deel aan het vrijwilligerswerk en het verenigingsleven	Versterken verenigingsleven en vrijwilligerswerk en het bevorderen van sociale samenhang.	Publicaties in kranten en via infoloket van vrijwilligerswerk en verenigingen gericht op activiteiten senioren	Vrijwilligersplatform / Verenigingen / Gemeente		3,5

Wonen C						
C 1	Nieuwbouw voldoet te weinig aan de eisen van levensloopbestendigheid.	Levensloopbestendige huizen bouwen.	Uitvoerend beleid blijven volgen en zonodig bijsturende aandacht geven	Gemeente WoCom proj ontw. SIR 55 CPOG	Er worden wel woningen gebouwd, maar of die alle levensloopbestendig mogen worden genoemd is de vraag. <i>De gemeente adviseert aan projectontwikkelaars om levensloopbestendig te bouwen. Er zijn recent wel levensloopbestendige woningen gebouwd, maar deze blijken niet populair te zijn.(prijs?) Alle woningen worden inmiddels wel <u>duurzaam bestendig</u> gebouwd, waardoor een aantal kenmerken van levensloopbestendigheid wordt gerealiseerd.</i>	---
C 2	Er is een tekort aan huur- en koopwoningen voor senioren	Voldoende seniorenwoningen in de gewenste categorieën	Bouw op basis van een woningenbehoefteplan	WoCom SIR 55 Projectontwikkelaar	Een visie ontbreekt waaruit blijkt hoeveel woningen van welke soort in de toekomst nodig zijn. Zie ook C3 <i>Voor senioren zijn veel woningen in de planning: Zorgcentrum en zelfstandige huurwoningen in Heeze, appartementen in Toversnest, Centrumplan Leende, Terrein Kees, Centrum Sterksel, patiobungalows in Vondellaan, plannen in gebied rond gemeentehuis. Verder is recent gebouwd in onder andere de Houwtuin. Voor gehandicapten wordt in 2008 in de Nieuwe Hoeven een complex opgeleverd met 12 woningen. Verder zijn her en der in de gemeente woningen beschikbaar. Zo is in 2006 het Brouwershuis gerealiseerd in Leende. Er wordt binnen de mogelijkheden die er zijn getracht zo goed mogelijk te anticiperen op de woningbehoefte. Na afloop van 'Bouwen binnen strakke contouren' (mei 2009) wordt het bouwcontingent weer teruggebracht tot jaarlijks ongeveer 35 woningen, maar de gemeente blijft proberen meer bouwcontingent te krijgen.</i>	6

C3	Er ontbreekt een onderbouwd overzicht van de woonbehoeften van de senioren in onze gemeente	Consistent beleid voeren ten aanzien van woningbouw en -verdeling	Opstellen woningenbehoef-tenplan voor de drie kernen	Gemeente (i.s.m. WoCom)	Het Woningenbehoef-tenplan zou een richtlijn voor de Woonvisie kunnen zijn. De onlangs uitgebrachte Woonvisie geeft echter wel een kwantitatieve indicatie voor een bouwplan, maar die is niet gebaseerd op de uitgesproken wensen van de bevolking. <i>Wel zal continu bijstellen van het daarin verwoorde beleid plaatsvinden als hiertoe aanleiding wordt gevonden in de tweejaarlijkse onderzoeken van de SRE, de gemeente-monitor of provinciale prognoses.</i> <i>Voor senioren zijn nog veel woningen in de planning. Ook voor gehandicapten wordt gebouwd. Er wordt binnen de mogelijkheden die er zijn getracht zo goed mogelijk te anticiperen op de woningbehoefte. Na afloop van "Bouwen binnen strakke contouren" wordt het bouwcontingent weer teruggebracht naar 35p/j; de gemeente blijft proberen meer bouwcontingent te krijgen</i>	---
C 5	Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van de mogelijkheden tot samenwonen/leven van verschillende generaties resp. mantelzorgers en zorgvragers	Ruimere mogelijkheden voor grootouder gezinnen, meer generatie bewoning, kangoeroewoningen e.d.	Afdoende regels opnemen in de bestemmingsplannen en een ruimhartige toepassing daarvan stimuleren	Gemeente	Het mes snijdt aan twee kanten; zowel de woonsituatie als het zorgprobleem worden daarmee op een elegante wijze opgelost. <i>De regeling wordt opgenomen in de bestemmingsplannen. Hierbij dient de voorbeeldregeling van de provincie voor huisvesting ten behoeve van mantelzorg als uitgangspunt. Het eerste bestemmingsplan met deze regeling betreft het buitengebied dat naar verwachting in 2009 in werking gaat.</i>	1,4
C 6	Gemeente steunt <u>bouwiniciatieven</u> onvoldoende	Meer seniorenwoningen	Treed als Gemeente initiatiefnemers positief en welwillend tegemoet, met soepele regels en eventueel bemiddeling bij financiering	Gemeente	"Bieb"groepen vormen een mooi initiatief. De gemeente stelt zich voorsnog afstandelijk op: <i>In beperkte mate kan een beroep worden gedaan op de frontoffice Ruimtelijke Ordening. Verder is men aangewezen op particuliere ondersteuning van bv adviesbureaus.</i>	---

C7	Senioren kennen de weg niet in het woud van regels en mogelijkheden voor woningbouw en -verbetering	Bouwen van of verbouwen tot levensloopbestendige woningen	Stel woningbouwadviseurs aan	Gemeente RWO KBO	Het te ontwikkelen Infoloket kan een toegangspoort tot de vereiste informatiebehoefte worden! Aan het infoloket verbonden, of via het loket te bereiken adviseurs kunnen hier een oplossing bieden	3
C 8	Vraag en aanbod van senioren die door willen stromen naar een andere 'huisvesting' zijn onvoldoende bekend bij de Gemeente.	Betere doorstroming	<ul style="list-style-type: none"> • Instellen van een 'meldpunt' bv in het infoloket. • Proactieve en selectieve benadering van burgers. • Onderzoek naar de redenen, waarom doorstroming stropt 	Gemeente	<p>Bij WoCom is dit voor huurwoningen geregeld. <i>Normaal gesproken mogen in Heeze-Leende niet veel woningen worden gebouwd (enkele tientallen per jaar).</i></p> <p><i>Door de het project "Bouwen binnen strakke contouren" is de bouw van het aantal woningen toegenomen. Hetgeen de doorstroming bevordert. Veel nieuwe woningen blijken te worden gekocht door inwoners van Heeze-Leende, die daarmee op hun beurt een woning in de gemeente vrijmaken.</i></p> <p><i>Na in werking treden van de WRO gaat de gemeente, mede gezien de financiële belangen, gebruik maken van de mogelijkheden die deze wet biedt om doorstroming te stimuleren.</i></p>	---
C 9	De aanbevelingen uit Blijvend Thuis in Eigen Huis (BTEH) uit 2002 zijn nog steeds niet structureel ingevoerd door de betrokkenen	Meer levensloopbestendige woningen en meer woongemak voor de huidige en volgende generaties.	Treed als Gemeente / RWO / WoCom proactief op en communiceer, continue en intensief met de doelgroep senioren. Reactivering van BTEH, eventueel met professionele begeleiding van woning-bouwadviseurs	Gemeente RWO WoCom	<p>Kleine aanpassingen aan de woning kunnen het woongemak aanzienlijk vergroten. Dat geldt niet alleen voor senioren, maar voor alle generaties.</p> <p>Voor senior-huurders voert WoCom al een opplusprogramma uit.</p> <p>De gemeente heeft geen concreet beleid in deze, noch plannen voor effectieve ondersteuning, zoals blijkt uit:</p> <p><i>In 2008 wordt het ouderenwerk uitbesteed naar een welzijnsstichting. Deze stichting kan het belang van BTEH promoten. Dat geldt ook voor een eventueel nog op te richten Servicepunt voor senioren; ook hier kunnen promotionele taken worden ondergebracht.</i></p>	5,6

C 10	Er zijn praktische en financiële belemmeringen bij het <u>verbeteren</u> van woningen	Woningen die zijn aangepast aan wensen en behoeften van senioren en van mensen wier mogelijkheden afnemen	Ondersteun aanvragers door: - ruimhartige toepassing van subsidieregels - bemiddeling bij banken en gemeente voor het verkrijgen van laagrentende kredieten - het geven van bouwkundige adviezen. Infoket zou centrale rol kunnen spelen.	Gemeente	Zet de kosten, die hiermee gemoeid zijn af tegen de besparing op kosten voor realiseren van zorglocaties. <i>Voor woningaanpassing geldt dat een medisch en bouwkundig advies wordt opgevraagd bij een onafhankelijk indicatieorgaan. Afhankelijk van de benodigde aanpassing wordt al dan niet een kostencalculatie opgevraagd waarbij wordt bepaald wat de kosten zijn van de woningaanpassing. Voor kleine aanpassingen zoals een douchezitje of wandbeugel worden standaard bedragen gehanteerd.</i>	5,6
C 11	De Gemeente is veel te afhankelijk van projectontwikkelaars	Een eigenstandig grond- en bouwbeleid voor de gemeente.	Zakelijker opstelling van de gemeente	Gemeente	Bij onderhandelingen met projectontwikkelaars lijkt de gemeente doorgaans aan het kortste eind te trekken. Tegen de belangen van de burgers in prevaleren de belangen van de ontwikkelaars. De Gemeente kan zelf als bouwheer optreden. Een vrij (minder van anderen afhankelijk) grondbeleid kan daarbij helpen. <i>In 2008 wordt de invoering van de nieuwe WRO verwacht. Deze biedt de gemeenten meer mogelijkheden eisen te stellen op het gebied van woningbouw, (waar overigens nu in overleg ook naar wordt gestreefd). De gemeente zal van de wettelijke mogelijkheden gebruik maken door bij woningontwikkeling eisen te stellen die zijn afgestemd op de markt. Daarbij zal worden gekeken naar de behoeften zoals die blijken uit het tweejaarlijks SRE onderzoek eventueel rekening houdend met de te verwachten bevolkingskrimp.</i>	---

C 12	Senioren nemen te weinig initiatieven om (zelf) seniorenwoningen te bouwen	Meer seniorenwoningen door burgers, die in bouwzaken hun eigen verantwoordelijkheid nemen.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg als senioren ervoor de beschikbare grond te verwerven en zelf initiatieven te ontwikkelen om seniorenwoningen te bouwen. • Voorlichtingscampagnes moeten senioren hierop wijzen. • Oprichten Bieb- groepen (bouwen in eigen beheer) 	RWO-PR Senioren	<p>Gebouwd kan alleen worden op grond van het vigerend gemeentelijk bestemmingsplan. Wijziging of vernieuwing van een bestemmingsplan behoeft de goedkeuring van de provincie.</p> <p>Nieuwe plannen kunnen de druk op het veranderen van bestemmingsplannen vergroten en daardoor de realiseerbaarheid verbeteren.</p> <p><i>De gemeente heeft een beperkte grondvoorraad, vooral buiten de "strakke contouren" (waar tot medio 2009 niet mag worden gebouwd). In de Woonvisie staat welke gronden in de toekomst in ontwikkeling worden genomen. Er kan alleen gebouwd worden waar het provinciaal streekplan dat toestaat. Bospercelen zijn hier niet bij inbegrepen, die mogen niet worden bebouwd.</i></p>	---
Zorg en Welzijn D						
D 1	Het leggen en onderhouden van sociale contacten wordt met het toenemen van de leeftijd steeds moeilijker, waardoor isolement voor alleenstaande senioren dreigt.	Het voorkomen van vereenzaming en daarnaast bevorderen dat senioren sociaal actief blijven	Het inrichten van ontmoetingsplekken Bewustmaking stimuleren via de media. Attractieve programma's opstellen voor ontmoetingsgelegenheden	buurtverenigingen, div. organisaties, senioren zelf	Oog en oor hebben voor eenzamen en/of achterblijvers. <i>Er zijn eetpunten in bijvoorbeeld het Nicasiushuis en Leenderhof</i> <i>In het kader van 'Burgers aanzet' is onlangs voor het eerst een ontmoetingsplaats voor senioren financieel ondersteund</i>	6,7
D 2	Er zijn niet in alle kernen ontmoetingsplaatsen voor senioren.	Sociale contacten bevorderen en vereenzaming voorkomen	Het stimuleren en activeren van de beheerders van bestaande gemeenschaps huizen en instellingen hun poorten open te zetten. En daarnaast de mogelijkheden onderzoeken naar ontmoetingsplaatsen in de kernen en grote wijken	Diverse organisaties	Voor alle senioren zijn sociale contacten en (sportieve)activiteiten van belang. Voorwaarde voor alle gelegenheden is dat zij laagdrempelig zijn dwz. geen consumptieplicht; open en op wijkniveau. <i>De heroverweging van het accommodatiebeleid is gericht op sportaccommodaties, maar de gemeente staat er voor open om in samenwerking met en op initiatief van burgers te werken aan ontmoetingsplaatsen voor senioren.</i>	1

					<i>Zo wordt in april 2008 een ontmoetingsplaats geopend in Heeze, gesteund door een startsubsidie van de gemeente.</i>	
D 3	Er is onvoldoende inzicht in de mogelijkheden voor 'meer bewegen voor ouderen' en andere activiteiten	Grote deelname (>50%) aan bestaande activiteiten m.b.t. preventie, gezondheid en sociale contacten om daarmee de gezondheid te bevorderen en eenzaamheid te bestrijden	Onder de aandacht brengen van bestaande activiteiten in periodiek voorlichtingsblad. Aan de andere kant is het goed na te gaan waar de behoeften en noden tav bewegen van ouderen precies liggen	Gemeente RIWO RWO-PR	Voor alle senioren zijn sociale contacten en (sportieve)activiteiten van belang. In de gemeente is een keur van mogelijkheden beschikbaar. Blijkbaar is dit bij de doelgroep niet bekend. <i>Aandacht wordt besteed aan het opzetten van activiteiten en projecten die een bijdrage leveren aan een gezonde leefstijl van alle inwoners. Hieraan wordt vanaf 2008 uitvoering gegeven middels het GALM project (gericht op bewegen voor senioren) waarvoor aan het RIWO subsidie is verleend. Middels het GALM-project worden verenigingen gestimuleerd het aanbod voor senioren te optimaliseren.</i>	3,6
D 4	Niet alle mantelzorgers weten de weg te vinden naar ondersteunende organisaties	Mantelzorgers, die op de hoogte zijn van hun mogelijkheden, rechten, plichten enz.	Informatie, informatie, informatie Scholing, ondersteuning en begeleiding	Gemeente RWO-PR	Tal van organisaties bewegen zich op het veld van hulpverlening aan mantelzorgers en vrijwilligers. De belangrijkste zijn: Paladijn, Zuidzorg, Dommeldal, Dommelregio. Er bestaat een statuut met de tien basisrechten van de mantelzorger. Maar niet alle mantelzorgers weten dat.....	3
D 5	Mantelzorgers worden vaak boven hun krachten belast	Blijvende kwaliteit van zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor de problemen van mantelzorgers • Aandacht voor de patiënten 	Gemeente?	Begeleiding van mantelzorgers en daardoor voorkomen dat de problemen hen boven het hoofd groeien. Aandacht voor de behoeften van de patiënten en eventueel tijdig extra hulp verlenen. <i>Vrijwilligersondersteuning en mantelzorg zijn speerpunten in het Wmo-beleid. Zo zorgt de gemeente voor specifieke Steunpunten Mantelzorg en Vrijwilligerswerk, en worden initiatieven zoals tijdens de MADD-dag en een ontmoetingsplaats voor senioren financieel ondersteund Momenteel loopt een openbare aanbestedingsprocedure voor beide beleids terreinen. Na aanbesteding zal ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers verder</i>	4

					<i>worden uitgebouwd.</i>	
D 6	Er is een tekort aan mantelzorgers	Blijvende kwaliteit van zorg	Jongeren attenderen op de professionele kanten van de zorg. Ook zouden kleinschalige buurthulpdiensten geïnitieerd kunnen worden	Gemeente Vrijwilligersplatform RWO-PR	Er zijn veel vrijwilligers en mantelzorgers actief. Toch bestaat er op dit gebied reden tot zorg voor de toekomst. Oorzaken: individualisering samenleving, veranderende leeftijdsopbouw bevolking en toenemende belasting van vrijwilligers en mantelzorgers.	4
D 7	Servicepunt voor de levering van adviezen en daadwerkelijke hulp aan senioren ontbreekt. (Consultatiebureau Senioren)	Individuele zorg, adviezen en steun op het gebied van gezondheid en levenswijze.		Gemeente Zorgaanbieders Zorgverzekeraar	Te denken valt aan professionele adviezen op het gebied van bewegen, diëten, sociaal verkeer, patiëntengroepen maar ook aan het leveren van hulp op korte termijn; helpen opzetten van zorgplannen (F6/41) <i>In 2008 gaat de GGD onderzoek verrichten naar de draagkracht voor een servicepunt voor senioren</i>	3,6
D 8	Te weinig preventieve medische zorg	Vroegtijdige signalering van medische gebreken	organiseren van periodieke zinvolle check-ups voor de doelgroep	huisartsen	Door vroegtijdige signalering van gebreken en kwalen en door het geven van adviezen kan veel narigheid, maar kunnen ook veel kosten worden voorkomen. Dit is niet alleen een taak van de huisarts, ook de burgers zelf hebben hierin een verantwoordelijkheid.	---
D 9	Wijkverpleegkundige voor ouderen ontbreekt	Preventieve aandacht voor ouderen	Het aanstellen van een wijkverpleegkundige	Zorgaanbieders		3,6
D 10	Senioren die de regie over eigen leven verliezen.	Een waardig bestaan voor ouderen, die om welke reden dan ook de draad kwijt raken	Regieverlies signaleren Passende maatregelen (laten) nemen	Huisartsen Pastores Wijkoudsten enz.	Een overzicht van kenmerken van regieverlies zou een goed hulpmiddel voor signalerende hulpverleners zijn.	6,7
D 11	Naast senioren, die van meerdere kanten worden geholpen zijn er ook senioren, die in stilte vereenzamen en geen aandacht krijgen van organisaties, die zich met	Zorg voor <u>alle</u> vereenzamende senioren	Betere coördinatie tussen weldoende organisaties om overlappingen (in bv activerend huisbezoek) te voorkomen. Signalering door vertrouwensfiguren van senioren die uit de boot dreigen te	RWO	Voor bekende eenzamen wordt gezorgd door een aantal verenigingen en instanties. Door betere coördinatie kan dubbelwerk worden voorkomen en kan de vrijkomende capaciteit worden besteed aan andere eenzame senioren. De in stilte vereenzamende ouderen zouden geholpen kunnen worden via signalering door	1,5

	eenzaamheidsbestrijding bezighouden.		vallen		vertrouwensfiguren. Privacyregels moeten daarbij op discrete maar verstandige wijze worden toegepast.	
D12	Wachlijsten in zorg en verpleging				dit geldt zowel voor thuiszorg als voor opname in zorg – of verpleeghuis. Een voorziening voor noodhulp ontbreekt. Voor definitieve hulp beschikbaar is zou – desnoods geïmproviseerd- hulp geboden moeten kunnen worden.	
D 13	Versnippering in de zorg		Het doorbreken van de bureaucratie en het verbeteren van de samenwerking		verschillende soorten zorg door verschillende niveau's van hulpverleners, vaak niet eens de zelfde personen. Het tot op de millimeter voorschrijven van aard van zorg en de tijd, die besteed mag worden.	3,6
D14	Hulp op maat				Conditie, die aan hulp worden gesteld zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Betrouwbaar/vertrouwd/bekend • Vast (geen wisselend personeel) • Op afgesproken tijden • Op afgesproken wijze 	
Informatie E						
E 1	Keer op keer blijkt het voor de individuele burger uiterst moeilijk om actuele informatie op maat te verkrijgen; maw er ontbreekt en infoloket	De Gemeente en andere dienstverlenende instanties stellen hun informatie beschikbaar door een proactieve benadering van de burger (senioren)	Inrichten van een Infoloket met links naar andere instanties. Een infogids voor senioren zou een welkome informatie bron van dit loket kunnen zijn. Belangrijk is het beschikbaar hebben van info-documentatie en infoprotocollen, waaruit zich een antwoord op de vraag ontwikkelt. Voorbeeld van zo'n infohulpmiddel is een "meterkastkaart" of checklist om het beslissings-traject rond bouwen,	Gemeente (met connecties naar o.a. / RWO /WoCom / overigen)	Voorkom dat inwoners van het kastje naar de muur gestuurd worden! <i>In 2006 is het loket maatschappelijke ondersteuning van start gegaan. Het functioneren van het loket heeft continue aandacht. Er wordt achter de schermen gewerkt aan verbetering en uitbreiding van de dienstverlening. Een wensenpakket namens de senioren is geformuleerd. De participatieraad is gevraagd nauwlettend op de gang van zaken toe te zien.</i>	3

			verbouwen, verhuizen op gang te brengen en te volgen.			
E 2	De informatie van zorgaanbieders en andere maatschappelijke instellingen is zeer omvangrijk maar ook ondoorzichtig. De informatie bereikt daarom de doelgroep niet.	Goede en passende informatie voor senioren.	Infoloket Voorlichtingsbijeenkomsten themagericht Voorlichtingsbladen Krantenartikelen Website	Gemeente Zorgaanbieders Zorgverzekeraars / RWO-PR KBO	Senioren klagen over het feit dat geen info beschikbaar is. Het tegendeel is echter waar De kunst is uit het grote aanbod de gewenste info te pikken.-KBO's / PVGE kunnen door middel van consultants en themabijeenkomsten een helpende hand bieden. <i>Het informeren over de mogelijkheden die er zijn is van belang. Dit kan worden meegenomen in de plannen voor het ontwikkelen van een seniorengids.</i>	3
E 3	Ouderen zijn onvoldoende op de hoogte van het bestaan van dienstverlenende bedrijven die de 'woonlast' of "leeflast" kunnen verlichten	Informatie beschikbaar stellen	Inventarisatie van o.a. schoonmaakbedrijven, glazenwassers, hoveniers hondenuitlaters etc.en deze informatie beschikbaar stellen via het Infoloket of andere bronnen	Gemeente	De beschikbaarheid van allerlei hulp kan het ouderen mogelijk maken langer zelfstandig te blijven. Onbekendheid met de mogelijkheden is een beletsel. <i>Publicatie van mogelijkheden in een speciale gids of in de gemeentegids zou helpen; een dergelijke gids is in ontwikkeling</i> Vanaf begin 2007 heeft St. Maarten een vaste plaats in de mededelingenkolom van de Parel	3
E 4	Senioren zijn onvoldoende bekend met de mogelijkheden van het vrijwilligerswerk en met de rechten van vrijwilligers				Na het pensioen zijn er vaak mogelijkheden die een zeer bevredigende invulling geven aan het gepensioneerdleven. Goede voorlichtingen, werving en een passende opleiding kunnen hierin voorzien	3
Senioren zelf F						
F 1	Klantonvriendelijke bejegening, onmogelijke regels en bureaucratie. Problemen komen voor bij overheid, semi-overheid en particuliere bedrijven	Klantvriendelijk gedrag, goede regels en een gezonde toepassing daarvan.	Aanspreken van organisaties op gesignaleerd fout gedrag. Waar mogelijk gebruik maken van bestaande klachtenprocedures. Assertieve houding van burgers bevorderen. Aanstellen plaatselijke		Dat we een onheuse bejegening niet meer pikken is prima; we kunnen er zelf wat aan doen door met feiten gewapend een klachtenprocedure in te gaan. Kunt of durft U dat niet, dan kan de WIS helpen <i>In het kader van het landelijke project 'Andere Overheid' dat is gericht op deregulering, gaat de gemeente aan de slag met het egem-i</i>	---

			ombudsman		<i>project, dat de digitale uitwerking is van het project Andere Overheid. Aan deregulering wordt derhalve gewerkt, in de komende jaren mogen de resultaten hiervan verwacht worden.</i>	
F 2	Senioren hebben een grote achterstand in het gebruik van digitale technieken	Tenminste de senioren vanaf de jaargang 1941 het gebruik van PC en Internet bijbrengen	Promotie en cursussen. Lokale helpdesk zie B 3		Steeds meer bedrijven gaan over op digitale communicatie met hun klanten; voorbeelden: internet bankieren, de belastingdienst, facturen on line, kaartjesau-tomaten NS, enz. Te verwachten valt dat papieren communicatie wordt gestopt of extra geld gaat kosten. Contacten met ver weg wonende kinderen en kleinkinderen gebeurt steeds meer via internet met behulp van mail, chatbox. Internet met zijn miljarden pagina's aan informatie biedt een schat aan kennis. De digitale wereld is niet meer weg te denken uit het leven van alledag.	---
F 3	De kwaliteiten en capaciteiten van seniorburgers zijn onvoldoende bekend	Inzicht in kwaliteiten en capaciteiten van senioren	Who is who lijst Arbeidsbureau voor senioren Steunpunt Vrijwilligers	RWO-WIS Steunpunt - Vrijwilligers	De gemeente telt ca 5000 55 +ers. Velen van hen werken al als vrijwilliger. Een groot bestand echter is nog niet actief en "wacht" op een trigger van buiten. Te denken valt aan steun voor het infoloket, hulp- en klussendiensten, bestuursfuncties. Zie ook B4 van deze lijst	---
F 4	De mogelijkheden van domotica zijn onvoldoende bekend	Het realiseren van technische voorzieningen voor senioren, die het hen mogelijk maken langer zelfstandig te blijven wonen.	Onderzoek naar de mogelijkheden van domotica en de propaganda daarvan	Gemeente RWO Zorgaanbieders	Er is een veelheid aan technische hulpmiddelen beschikbaar, die het leven veraangenamen en vergemakkelijken: alarmering, signalering, bewaking, remote control, huishoudelijke hulpmiddelen enz.. Gebrek aan kennis daarvan belet aanschaf en gebrek aan kopers houdt de prijzen hoog. Zie ook de ontwikkelingen van 'Viedome' en "telemedicine"	3,5,6
F 5	Onvermogen om te gaan met de mogelijkheden van domo-	Positieve houding van senioren tav gebruik van technische	Vergroot gebruiksgemak. Verbeter gebruiksaanwijzingen.	Gemeente RWO Zorgaanbied	Handel en industrie moeten producten leveren volgens motto sense en simplicity. Senioren aan de andere kant moeten hun	5,6

	tica. Weerzin tegen gebruik van domotica	hulpmiddelen.	Educatie van de mogelijkheden van domotica	ers	overdreven afkeer van techniek opgeven.	
F 6	Senioren zijn onvoldoende bewust bezig met de mogelijke consequenties van het ouder worden. Er ontbreken m.n. individuele zorgplannen	Bewuste, toekomstgerichte senioren die weten wat hen te wachten staat en daarop zijn voorbereid.	Maken van individuele Zorgplannen. Informatie in seniorengids en in vaste seniorenrubriek in de Parel. Ouderenadviseurs. Zorgloket Servicepunt senioren met preventieve en gedragsbeïnvloedende adviezen	Gemeente RWO-PR Servicepunt	<i>In 2008 zal oa het ouderenwerk worden uitbesteed aan een welzijnsstichting. Deze stichting kan het belang van preventieve maatregelen promoten bij de senioren. Verder wordt in 2008 onderzoek verricht naar een eventueel op te richten Servicepunt voor senioren. Ook hier kan promotie van preventie worden ondergebracht. Beide organisaties kunnen op verzoek, maar ook pro-actief en in preventieve zin voorlichting geven en acties ondernemen.</i>	3

Gebruikte afkortingen:

- BBA = vervoersonderneming
- KBO = Katholieke Bond voor Ouderen
- PVGE = Philips Vereniging van Gepensioneerde Eindhoven en Omgeving / Vereniging voor Senioren
- RIWO = Regionale Instelling Welzijn & Ondersteuning
- SIR-55 = Stichting Initiatieven Realisatie 55+ Woningbouw
- SRE = Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
- WoCom = Woningcorporatie op maat voor de gemeenten Asten, Cranendonck, Heeze-Leende, Someren en Helmond
- RWO = Raad Welzijn Ouderen
- PR = Public Relations
- WIS = Werkcommissie Implementatie Seniorenbeleid

Conversietabel oud-nieuw en nieuw-oud

Oud → Nieuw			Nieuw → Oud	
1	A1		A1	1
2a	A2		A2	2a
2b	opgelost		A3	2c
2c	A3		A4	12a
3a	vervallen	onjuist uitgangspunt	A5	26
3b	B1		A6	27
4	opgelost		A7	nieuw, opgelost
5a	opgelost		A8	43a
5b	F1		A9	43b
6	F2		A10	44
7	C1		A11	nieuw
8	C2		B1	3b
9	vervallen	samengevat met ander punt	B2	39
10	C4		B3	40a
11	C5		B4	49a
12a	A4		C1	7
12b	F3		C2	8
13	C12		C3	17
14	C6		C4	10
15	vervallen	probleem betrof slechts een casus	C5	11
16	C8		C6	14
17	C3		C7	19
18	C9		C8	16
19	C7		C9	18
20	C10		C10	20
21a	F4		C11	45
21b	F5		C12	13
22	E1		D1	42c
23	vervallen	opgenomen in ander punt	D2	24
24	D2		D3	25
25	D3		D4	32a
26	A5		D5	32b
27	A6		D6	32c
28	vervallen	geen indicaties die stelling bevestigden	D7	34a
29	opgelost	situatie optimaal, verbeteringen blijven mogelijk	D8	34b
30	E2		D9	35
31	vervallen	opgenomen in ander punt	D10	42b
32a	D4		D11	42a
32b	D5		D12	nieuw
32c	D6		D13	nieuw
33	opgelost		D14	nieuw
34a	D7		E1	22
34b	D8		E2	30
35	D9		E3	38
36	vervallen	opgenomen in ander punt	E4	49b
37	opgelost		F1	5b
38	E3		F2	6
39	B2		F3	12b
40a	B3		F4	21a
40b	vervallen	opgenomen in ander punt	F5	21b
41	F6		F6	41
42a	D11			
42b	D10			
42c	D1			
43a	A8			
43b	A9			
44	A10			
45	C11			
46	vervallen	opgenomen in ander punt		
47	vervallen	opgenomen in ander punt		
48	vervallen	opgenomen in ander punt		
49a	B4			
49b	E4			